

Verdal kommune
Rådmannen

Tertialrapport Verdal kommune

*Implementering av strategiene i Kommuneplanens samfunnsdel
Kommunens økonomiske situasjon*

pr. 30.04.2015

Verdal, 13. mai 2015

1.	RÅDMANNENS INNLEDNING	3
2.	SAMFUNNSMÅL OG STRATEGIER I KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL.....	5
3.	STRATEGISKE PRINSIPPER.....	6
4.	UTVIKLING I UTGIFTER OG INNTEKTER	6
4.1	Oppsummering av økonomisk situasjon pr 30.04.2015	6
4.2	Justeringsbehov	8
5.	DRIFT, UTVIKLING OG ENDRING	9
5.1	Handlingsplan, strategier.....	9
5.2	Økonomi, situasjonen i driften.....	14
6.	STATUS FOR INVESTERINGER. IMPLEMENTERING AV STRATEGIER.....	17
7.	FINANSFORVALTNING	21
7.1	Sammendrag.....	21
7.2	Avviksanalyse låneporteføljen. Nøkkeltall	22
8.	ORGANISASJON.....	23
8.1	Sykefravær	23

1. RÅDMANNENS INNLEDNING

I tråd med økonomireglement for Verdal kommune avlegges tertialrapport pr 30. april.

Rapporten pr 30. april 2015 er utarbeidet i ny form, og med effektiviseringer i arbeidsform som gjør at rapporten kommer til politisk behandling en måned tidligere enn tradisjonelt. Tidligere informasjonstilgang gir merverdi i styringsprosessene, og økte muligheter for politiske beslutninger om kursjusteringer. Nytt tertialrapportoppsett vinkler også i større grad enn tidligere rapporteringen inn mot status for vedtatte mål og retninger, som supplement til den økonomiske rapporteringen. Økonomirapporteringen i seg selv er også noe endret, med sterkere fokus på prognoser enn tidligere forbruksstatus.

Til tross for at nesten hele den kommunale driftsorganisasjonen klarte å holde sine rammer i 2014, selv etter nedjusteringer, ble regnskapet avlagt med merforbruk. Delvis skyldes dette merforbruk innen hovedsakelig ett av virksomhetsområdene, men også det for andre år på rad ble en betydelig svikt i kommunesektorens inntekter.

Det negative avviket i kommunesektorens inntekter fortsetter i 2015, med betydelig mindre skatteinngang enn hva statsbudsjettet forutsetter. I tillegg til dette må rammetilskudd justeres ned med om lag 2,5 millioner kroner som følge av ytterligere nedgang i andel befolkning bosatt i Verdal, og svakere fødselstall er et hovedmoment i dette.

Parallelt med – og like i etterkant av – tertialrapporten blir det utarbeidet en egen sak om justering av budsjett 2015, og konsekvensberegninger for resten av økonomiplanperioden. Denne kommer til folkevalgt behandling i formannskapet 11. juni og kommunestyret 15. juni. Kunnskapsgrunnlaget for denne er Regnskap 2014, tertialrapporten og styringssignaler fra «politisk budsjettverksted» 21. mai. I dette ligger også at tiltaksdimensjonen vil bli nedtonet i tertialrapporten i og med at det går egen prosess for budsjettjustering, men altså med et tydelig kunnskapsgrunnlag i rapporten.

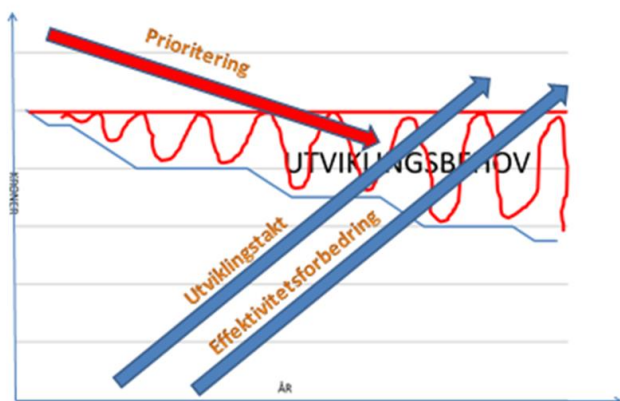
Revidert nasjonalbudsjett ble lagt fram 12. mai. I dette ser vi at regjeringen foreslår å øke bevilgningene til kommunene med 1,1 mrd. kroner for å redusere effekten av svikt i den nasjonale skatteinngangen. For Verdal kommune utgjør dette om lag 2,3 millioner kroner. Rådmannen vil innarbeide endringene fra revidert nasjonalbudsjett i sak om budsjettjusteringer i juni. Med tanke på at det må forventes vel så krevende økonomi i årene framover må denne muligheten brukes til å redusere sårbarhet så langt vi kan.

De seks strategiske prinsipper i økonomiplanen er godt forankret i administrasjonens arbeid for drift og utvikling i det daglige:

1. Sterkt fokus på ledelse, samhandling og helhet for effektiv tjenesteproduksjon.
2. Vurderinger om vi har riktig organisatorisk og geografisk bærekraftig struktur må fortsette.
3. Kontinuitet og samordning av hjelpetjeneste for å skape "vinnerne på morgendagens arbeidsmarked". Programmet "De utrolige årene" (DUÅ) prioriteres som virkemiddel.
4. Effektivitet i arbeidsprosesser, spesielt innen "volumtjenester".
5. Et gjennomgående folkehelseperspektiv og mål om at folk skal mestre eget liv.
6. Infrastruktur må bygges for effektiv kommunal tjenesteyting.

Disse førende prinsippene er viktig i det jevnligte forbedringsarbeidet for effektiv drift og styrt utvikling, og understøtter den etablerte lederplattformen.

I forbindelse med framleggingen av gjeldende økonomiplan i november 2014 var behovet for prioritering et hovedbudskap, slik den følgende figuren viser.

Den røde linjen, «forventningslinjen», må justeres ned for å kunne møte mulighetsrommet for effektivitetsforbedringer og utviklingstakt ved stadig synkende realøkonomisk utvikling av inntekter (den blå linjen).

Kommunen må drive stadig forbedringsarbeid og effektivitetsforbedringer, men for å kunne holde økonomisk balanse over tid må forventninger – politiske og samfunnsmessig - tilpasses økonomiske realiteter. Dette krever prioritering av hvilke tjenester vi skal levere og med hvilken standard og kvalitet vi skal levere. Hvordan vi skal levere ligger langt på veg besvart i ledelsesplattform og i de seks strategiske prinsipper, men også dette vil i noen tilfeller utfordre den politiske prioriteringsdynamikken.

Arbeidet med kommunereformen blir ikke særskilt rapportert i tertialrapporten. I hovedtrekk har første tertial blitt brukt til noe avklaring med kommunene vi skal utrede sammen med, arbeidsorganisering internt og faktagrunnlag. Selve utredningsarbeidet vil skyte fart i andre tertial.

2. SAMFUNNSMÅL OG STRATEGIER I KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

Samfunns mål

- Våre kommuner er gode samfunn å leve i hele livet, og alle føler seg som en verdsatt del av fellesskapet
- Alle barn får en best mulig start på livet
- Alle innbyggere opplever trygghet, mestrer hverdagen, og har flere aktive leveår med god helse og trivsel
- Våre kommuner er en utviklingskraft i en bærekraftig og robust del av Midt-Norge

Strategier

A) Sikre en bærekraftig politikk

- Prioritere forebygging og tidlig innsats
- Prioritere tiltak som favner store deler befolkningen
- Sikre at kommunal innsats prioriteres etter innbyggernes behov
- Legge til rette for et innovativt og lønnsomt arbeids- og næringsliv og økt matproduksjon
- Ta tydeligere ansvar for miljø- og klimautfordringene
- Mobilisere lokalsamfunnets ressurser gjennom åpenhet, medvirkning fra innbyggere og gjennom samspill og allianser med kunnskapsinstitusjoner, næringsliv, frivillighet og offentlige aktører
- Sikre helhetsløsninger, koordinerte arbeidsprosesser og fremtidsretta og kunnskapsbaserte tjenester
- Avstemme politikk og tjenesteproduksjon gjennom forpliktende, helhetlig og økonomisk bærekraftig planverk

B) Prioritere en god start og mestring hele livet

- Prioritere barns oppvekstvilkår og muligheter for å mestre livet
- Legge til rette for inkludering, trygghet og deltakelse i sosiale fellesskap
- Prioritere virkemidler som reduserer sosiale ulikheter i helse og livsvilkår
- Legge til rette for og stimulere til sunne levevaner
- Vektlegge innbyggernes egne ressurser og erfaringer i tjenesteytingen
- Vektlegge familie- og nettverksperspektiv som arbeidsform
- Ha et nært og likeverdig samarbeid med innbyggerne
- Forbedre læringsresultatene i skolen
- Arbeide for et godt og inkluderende arbeidsliv
- Gi alle innbyggere mulighet for kulturopplevelser

C) Skape rause og robuste livsmiljøer

- Bygge opp under gode nærmiljø
- Utvikle aktive og mer kompakte senterområder i de ulike delene av kommunene
- Stimulere til vakre og levende sentra og sikre arealer til trygge grøntområder, møteplasser og tilrettelagt infrastruktur
- Gjøre det enklere og mer attraktivt å gå og sykle
- Legg til rette for lek, aktivitet, kultur- og naturopplevelser og fritidstilbud for alle uavhengig av alder og funksjonsnivå
- Tilrettelegge for differensierte botilbud som svarer til innbyggernes behov
- Stimulere til at innbyggerne tar bedre vare på hverandre og sine omgivelser
- Legge til rette for kontinuitet og robusthet i frivilligheten, og tydeliggjøre ansvarsdeling og samspill mellom frivillige, offentlige og private aktører
- Bygge opp under utvikling og innovasjon som naturlig i organisasjon og samfunn
- Styrke identitet og attraksjonsverdi gjennom satsing på våre fortrinn og særpreg

3. STRATEGISKE PRINSIPPER

1. Sterkt fokus på ledelse, samhandling og helhet for effektiv tjenesteproduksjon.
2. Vurderinger om vi har riktig organisatorisk og geografisk bærekraftig struktur må fortsette.
3. Kontinuitet og samordning av hjelpetjeneste for å skape «vinnerne på morgendagens arbeidsmarked». Programmet *De utrolige årene*, (DUÅ), prioriteres som virkemiddel.
4. Effektivitet i arbeidsprosesser, spesielt innen «volumtjenester».
5. Et gjennomgående folkehelseperspektiv og mål om at folk skal mestre eget liv.
6. Infrastruktur må bygges for effektiv kommunal tjenesteyting.

4. UTVIKLING I UTGIFTER OG INNTEKTER

4.1 Oppsummering av økonomisk situasjon pr 30.04.2015

Økonomiplan 2015 -18	Regnskap 30.04.15	Regnskap 30.04.14	Endring 2015- 2014	Justert budsjett	Forbruk i %	Regnskap 2014	Prognose 31.12.15	Avvik just. budsj og prognose
Alle tall i 1000 kr								
Skatt	-84 294	-82 187	2 107	-282 267	29,1	-279 742	-286 363	4 096
Inntekstutjevning	-9 555	-10 482	-927	-85 906	11,1	-70 609	-79 931	-5 975
Rammetilskudd mv.	-142 071	-143 993	-1 922	-355 317	40,0	-361 576	-354 677	-640
Sum skatt og rammetilskudd	-235 920	-236 662	742	-723 490	32,6	-711 927	-720 971	-2 519
Eiendomsskatt	-11 231	-11 113	118	-34 200	32,8	-33 437	-34 200	0
Kompensasjonstilskudd omsorgsboliger/skoler	-375	-384	-9	-3 950	9,5	-4 277	-3 950	0
Sum inntekter	-247 526	-248 159	633	-761 640	32,5	-749 641	-759 121	-2 519
Netto rentekostnader	10 574	10 276	298	31 400	33,7	31 985	30 900	500
Avdragsutgifter	10 685	10 369	316	32 000	33,4	31 961	33 000	-1 000
Kalkulatoriske avskrivninger og renter selvkost	-9 648	-10 030	382	-19 742	48,9	-15 516	-17 500	-2 242
Netto kapitalutgifter	11 611	10 615	996	43 658	26,6	48 430	46 400	-2 742
Bruk av fond/overskudd	0	-333	-333	0	-	-1 000	0	0
Ramme til fordeling	-235 915	-237 544	1 629	-717 982	32,9	-701 211	-712 721	-5 261
Samhandlingsref./utskrivningsklare pasienter	518	13	-505	1 000	51,8	18 860	1 000	0
<i>Avsatt lønnsoppgjør 2015</i>	0	0	0	10 919	0,0	-	10 919	0
Støttefunksjoner	11 268	11 189	79	41 209	27,3	17 049	41 209	0
110 Rådmannen	10 757	11 535	-778	40 203	26,8	36 193	40 203	0
180 Fellesområder	97	1 145	-1 048	1 005	9,7	-29 852	1 005	0
Oppvekst	121 647	118 321	3 326	326 480	37,3	324 495	327 980	-1 500
126 Oppvekst felles	47 070	45 496	1 574	106 859	44,0	104 584	106 859	0
127 Virksomhetsleder skole/SFO	60 171	57 918	2 253	174 371	34,5	170 893	174 371	0
128 Virksomhetsleder barnehage	-402	-347	-55	1 215	-33,1	-212	1 215	0
130 Ressurssenter oppvekst	14 808	15 254	-446	45 535	32,5	49 230	45 535	0
<i>Strukturelle endringer</i>	0	0	0	-1 500	0,0		0	-1 500

Helse og velferd	88 095	87 686	409	248 804	35,4	264 751	253 204	-5 800
135 NAV	9 187	12 172	-2 985	20 724	44,3	36 730	23 724	-3 000
150 Hjemmetjenesten	27 108	25 733	1 375	75 081	36,1	77 964	76 181	-1 100
153 Institusjonstjenesten	25 983	24 758	1 225	74 354	34,9	76 097	76 054	-1 700
156 Bo- og dagtilbudstjenesten	25 817	25 023	794	78 645	32,8	73 960	78 645	0
Kultur	5 428	5 945	-517	17 886	30,3	16 839	17 886	0
125 Kultur	5 428	5 945	-517	17 886	30,3	16 839	17 886	0
Anlegg, infrastruktur, samfunnsikkerhet, miljø	11 451	13 422	-1 971	35 986	31,8	36 350	35 986	0
141 Teknisk drift, veg og vedlikehold	11 451	13 422	-1 971	35 986	31,8	36 350	35 986	0
Fordelt ramme ISK	11 862	11 675	187	35 697	33,2	33 575	35 697	0
199 Innherred samkommune	11 862	11 675	187	35 697	33,2	33 575	35 697	0
Sum fordelt	249 855	249 742	113	717 980	34,8	701 211	723 880	-5 900
Resultat	13 940	12 198	1 742	0	0	11 159	-12 559	

Det oppleves fortsatt at de fleste virksomhetsområdene har god kontroll på driften. Et par områder varsler at det i 2015 vil kunne gå mot et økonomisk merforbruk i forhold til budsjett. NAV varsler merforbruk på ca. 3,0 mill. kroner pr. 31.12.15 grunnet økte utgifter knyttet til introduksjonsstønad vedrørende flyktninger, tomgangsleie boliger og økonomisk sosialhjelp. Institusjonstjenesten melder om et merforbruk på ca 1,7 mill pr 31.12.15. Dette skyldes i hovedsak ressurskrevende tjenester uten refusjon, og merforbruk kjøkkentjeneste. Hjemmetjenesten melder om et overforbruk på ca 1,1 mill ved årsslutt, som skyldes fortsatt drift av nattevakt ved trygghetsboligen og at alvorlig syke fordrer høyt innleie.

Det er imidlertid verdt å merke seg at Verdal kommune med stor sannsynlighet vil oppleve en inntektssvikt i 2015. Dette skyldes lavere befolkningsvekst i 2014 enn forventet som igjen medfører at kommunen vil få en svikt i inntektsutjevningen fra staten. Denne svikten er beregnet til 2,5 millioner kroner. I tillegg er det stor usikkerhet rundt den nasjonale skatteinngangen. Dette forholdet har direkte innvirkning på Verdal kommunes regnskap ettersom en eventuell svikt i skatteinngangen nasjonalt vil medføre redusert inntektsutjevning for Verdal kommune. Kommunenes sentralforbund anslo i mars 2015 en samlet svikt i skatteinngangen på 1,9 mrd. kroner for inneværende år. Regjeringen foreslår å kompensere kommunesektoren med 1,1 mrd. kroner ekstra i frie inntekter. En eventuell svikt på 0,8 mrd. kroner vil for Verdal kommunes del utgjøre ca. 1,7 mill. kroner i tillegg til de 2,5 millioner kroner som skyldes lavere befolkningsvekst enn forventet.

Det er beregnet at Verdal kommune i 2015 må betale 1,0 millioner kroner mer i avdrag enn budsjettert. Dette er beregninger som ikke kan utføres før etter regnskap for foregående år er avsluttet, og som derfor kan være vanskelige å budsjettere nøyaktig. I tillegg vil sannsynligvis overføringene fra VAR-området til dekning av renter på kommunale lån bli om lag 2 – 2,5 millioner kroner lavere enn budsjettert grunnet det lave rentenivået. Budsjetterte rentekostnader forventes også å bli noe lavere enn budsjettert, men på grunn av fastrenter på flere lån vil ikke reduserte kostnader dekke opp for lavere overføringer fra VAR-området. Samlet forventes at kapitalutgiftene blir om lag 2,5 millioner kroner høyere enn budsjettert.

Samlet sett viser prognosene pr. 30.04.15 et merforbruk pr. 31.12 på i overkant av 12,5 millioner kroner.

4.2 Justeringsbehov

Rådmannen varslet allerede ved presentasjonen av Økonomiplan/budsjett at det mot sommeren 2015 ville være et behov for å justere budsjettet ut fra de lokale politiske vedtak som ble fattet våren 2015. Rådmannen vil i juni legge frem en egen sak for politisk behandling med forlag om endringer i årets budsjett. Dette med bakgrunn i blant annet følgende forhold:

- Udekket beløp på 1,5 millioner kroner i årets budsjett innen skole/SFO som var forutsatt dekket inn gjennom strukturendringer
- Svikt i skatt/rammetilskudd som følge av lavere befolkningsvekst i 2014 enn forventet
- Høyere kapitalkostnader enn forventet
- Driftsmessige utfordringer innen enkelte virksomhetsområder

Anslagsvis er det behov for justeringer i størrelsesorden 11-13 millioner kroner for å bringe budsjettet i balanse inneværende år.

5. DRIFT, UTVIKLING OG ENDRING

5.1 Handlingsplan, strategier

Strategier i Kommuneplanens samfunnsdel

Sikre en bærekraftig politikk
Prioritere en god start og mestring hele livet
Skape rause og robuste livsmiljøer

Beskrivelser av tiltakene ligger i [lenket dokument](#).

STRATEGIER OG TILTAK			Kostnad/ omstilling	Iverksetting og forventet effekt
Prioriterte tiltak fra økonomiplan 2014-2017				
Felles				
		Markering 1814	-0,2	Avviklet 2014, ikke videreført til 2015
		Valg	0,4	Høst 2015.
		Reduserte pensjonskostnader ped. personale	-0,75	Hensyntatt i den enkelte skoles budsjettramme
Oppvekst				
X	X	Lesesatsing SOL	-0,4	Implementeres i tråd med planen som er lagt. Det er utarbeidet milepæler for 2014/2015, og disse revideres med tanke på neste skoleår 2015/2016.
X	X	X	-0,2	Her er opplæringen av alle skoler og barnehager gjennomført våren 2015, og nå skal den omfattende implementeringsjobben gis mer fokus.
		Økte utgifter knyttet til fosterheimplasserte barn	5,0	De økte kostnadene kommer som følge av økte statlige egenandeler, og antall barn under omsorg gjennom barnevernet. Dette sprekker med ca. 250 000 kr viser prognosene etter 1. tertial.
	X	Valgfag i ungdomsskolen	0,5	Er innført i tråd med opprinnelig plan.
X	X	X	0,6	Vukuhallen er tatt i bruk av Vuku oppvekstsenter, og erfaringene så langt er gode.

			Strukturelle endringer	-1,5	Dette tiltaket blir ikke iverksatt– jamfør Kommunestyresak PS 32/15.
Helse og velferd					
			Kommunal medfinansiering til sykehusene og betaling for liggedøgn utskrivningsklare pasienter	-16,0	Betalingsdøgn for utskrivningsklare pasienter er redusert i første tertial. Utviklingscenter for sykehjem samarbeider med utviklingscenter for hjemmetjenester i Stjørdal hvor målet er å forbedre mottak av utskrivningsklare pasienter ved bruk av standardiserte pasientforløp. Det tas sikte på gjennomføring fra 01.01.16.
		X	Drift av bofellesskap for personer med nedsatt funksjonsevne	3,0	Bygging er i gang, ferdigstilles i januar/februar 2016. En del midler brukes til planlegging av drift, og en del midler skal overføres til andre avdelinger i og med at ferdigstilling er forsinket.
Kultur, næring, teknisk drift					
X	X	X	Stilling innen idrett og fysisk aktivitet	0,3	Stillingen opprettet og besatt høsten 2014. Økningen i rammen for 2015 gjelder helårsvirkning for stillingen.
X	X	X	3-årig prosjekt: Utvidet samarbeid kulturskole og skolekorps, deltidsstilling fra 01.08.14.	X	Gjennomføres som planlagt. På bakgrunn av ønske fra korpsene ble kulturskolen høsten 2014 styrket med ca 0,7 årsverk innen treblås og messingblås. Tiltaket skal evalueres i løpet av 2016. Prosjektet dekkes i sin helhet gjennom disposisjonsfond.
Nye prioriterte tiltak					
Oppvekst					
X	X		Språk – SOL (barnehage)	0,4	Dette tiltaket blir ikke iverksatt med bakgrunn i omstillingsbehov for å øke saksbehandlingskapasitet på PPT.
X	X	X	Læring av næring	0,5	Jobben med å utvikle en helhetlig modell med entreprenørskap fra barnehage til høyere utdanning er startet opp. Per dato deltar 43 ansatte innen oppvekstsektoren på studiet Ungt entreprenørskap på HINT, av dem er 21 fra skole, 20 fra kommunale og private barnehager og 2 fra administrasjon.
Helse og velferd					
	X		Holdningsskapende arbeid blant ansatte med fokus på forebygging og hjelp til selvhjelpstenking	X	«Grunnmuren» dokumentasjonsplikten og målrettet bruk av tiltaksplaner har 380 ansatte fått opplæring i. Det legges vekt på å snu tjenesteutøvelsen fra omsorg til egenomsorg – aktiv i eget liv og forbyggende hjemmebesøk er eksempler på dette.
	X	X	Bidra til universell utforming av boliger	X	Aktiv påvirkning i arbeidet med sentrumsplanen.

X	X	X	Sterkere brukerorientering i utvikling av tjenestetilbudet	X	Kartleggingsverktøy som brukes i saksbehandling og tildeling av tjenester legger stor vekt på brukerinvolvering og brukermedvirkning. Helsetjenestene er i gang med standardisering av verktøy som skal brukes med tanke på å øke brukerinvolvering og brukermedvirkning.
		X	Utarbeide handlingsplan velferdsteknologi	X	Dette arbeidet iverksettes mai 2015.
		X	Utvikle velferdsteknologi i tett samarbeid med brukere	X	Verdal bo og helsetun er i gang med å prøve ut trygghetsteknologi i tett samarbeid med brukere og pårørende. Digitale trygghetsalarmer med muligheter for forskjellig teknologi eksempelvis fallalarm, røykalarm og døralarm til hjemmeboende.
X			Ansatte må settes i stand til å ta i bruk velferdsteknologi	X	Institusjonstjenesten og hjemmetjenesten har omfattende opplæring i lovverk og tillitsskapende arbeid.
X			Være en pådriver for regionalt utviklingsarbeid innen velferdsteknologi	X	Utviklingssenter for sykehjem har samarbeid med utviklingssenteret for hjemmetjenester i Stjørdal kommune i å være pådriver for utvikling av velferdsteknologi i fylket. Verdal kommune bidrar på regionale og nasjonale konferanser.
X	X	X	Etablere gjensidig, likeverdig samarbeid med frivilligheten slik at oppgaver kan løses på nye måter	X	Mange samarbeidsavtaler er inngått eksempelvis Røde kors, Saniteten, Lions, frivillige som ikke er organisert i lag og foreninger, frivillig Verdal.
X	X	X	Kunnskapsbaserte forebyggende innsatser som reduserer behovet for helse, omsorg og velferdstjenester	X	Styrking av kulturtjenesten for å forebygge ensomhet og sosial isolasjon blant eldre. Aktør i arbeidet med å realisere aktivitet/arbeidsplikten i nav. Prosjektet «rætt på». Rusforebyggende arbeid – 7.klassemøter. Kriminalitet- og rusforebyggende arbeid. Kib og kid kurs, matkurs, turgrupper i regi av frisklivssentralen, psykisk helse og rustjenesten. Kompetanseheving blant ansatte for å redusere antall aborter og uønsket svangerskap, samt forebygging av overgrep. Generell kompetanseheving av ansatte som arbeider med utviklingshemmede.
Kultur, næring, teknisk drift					
X	X	X	Egnede lokaler til kulturskoleundervisning	0,2	Kommunen vil fra 01.05.2015 overta leieforholdet til speilsalen i Tindved kulturhage. Det uttrykte arealbehovet er da oppdekt.
X	X	X	Temaplan kulturskole	X	Arbeidet er igangsatt. Innspill fra komite mennesker og livskvalitet i møte i april 2015.
X	X	X	Temaplan bibliotek	X	Arbeidet er igangsatt. Innspill fra komite mennesker og livskvalitet i møte i april 2015.

X	X	X	Temaplan frivillighet	X	Arbeidet planlegges igangsatt etter sommerferien 2015. Kommunestyret vedtok under budsjettbehandlingen opprettelsen av et frivillighetsforum der frivillige lag og organisasjoner inviteres til dialog med politikere og administrasjonen. Forumet møtes minst 1 gang pr. År for å sikre godt samarbeid og avklare forventninger til hverandre. Dette vil bli tatt inn som en del av prosessen med frivillighetsplanen.
X	X	X	Revidere avtalen med SNK om produksjon av Spelet om Heilag Olav	X	Ikke iverksatt. Bør være avsluttet innen utgangen av september.
X		X	Prosjekt: «Kompetansekraft Verdal»	X	Verdal Industripark er plukket ut av Innovasjon Norge til å være et av 7 miljø i landet i en satsing på kompetansebygging i regionale næringsmiljø. Vår felles tilknytning til en industripark med over 40 års stolt historie kan gi oss noen fortrinn som felles kraftsenter. Kompetansekraft Verdal er et prosjekt med varighet ut 2015 med mål om å utnytte kompetansebygging som industriparkens viktigste felles strategi for økt konkurransekraft. Konkrete mål: 1) Utvikle et felles fremtidig mål bilde for kompetansesammensetningen i Verdal Industripark og definere kompetansebyggingstiltak for å realisere dette. 2) Utarbeide en plan for gjennomføring av kompetansetiltak på kort- og lang sikt. 3) Finansiere og bygge felles fasiliteter for kompetanseaktivitet på VIP-senteret, i hjertet av industriparken. 4) Etablere en vertskapsfunksjon for Verdal Industripark, samt en felles plan for kommunikasjon og omdømmebygging. 5) Etablere møteplasser for å styrke samhandling internt i industriparken, og for å skape arenaer for å koble lokale bedrifter opp mot eksterne kompetansemiljø og bedrifter. 6) Utvikle en forretningsplan/modell for en fremtidig organisering av felles vertskapsfunksjon og kompetansetilbud i Verdal Industripark.
X			Verdal Industripark – arealutvidelser.		Det er svært lite ledig næringsareal i Verdal Industripark. Parken må utvides. På kort sikt må dette skje sørover. Rådmannen legger fram slik sak i løpet av 2015 (ny sentrumsplan), jfr. budsjettvedtak pkt. 12.

X	X	Prosjekt: «Medstrømspolitikk»	X	<p>Regional utviklingsavdeling i NTFK og Verdal kommune har over tid hatt en dialog om muligheten for å etablere en «medstrømspolitikk», det vil si i stedet for å drive tradisjonelt utviklingsarbeid som er begrunnet i en forestående eller reell krise, drive en aktiv politikk som jobber <u>med</u> gode konjunkturer, for å forsterke og ta ut økt effekt av positive markedstrender. Målet er å ende opp med et treårig utviklingsprosjekt som overlapper «Kompetansekraft Verdal», når det avsluttes i 2015.</p> <p>Initielt er det omsøkt – og gitt tilsagn til – regionale utviklingsmidler til å kjøre en forstudie som gir en tydelig konkretisering og avgrensning av et ev. hovedprosjekt. NTFK yter kr. 120.000 til prosjektet – et beløp som matches av Verdal kommune. Forstudien er igangsatt og tar spesielt for seg en detaljert kartlegging av hva slags kompetanse som faktisk finnes i VIP og hva behovet er for kompetansetilførsel. Forstudien skal være avsluttet på tidlighøsten, slik at resultatene foreligger til Industriens dag på Ørin i oktober. Prosjektet gjennomføres av Proneo.</p>
X	X	Ungdommens hus (Budsjettedtak: «Ungdommens Hus realiseres i løpet av 2015 og innarbeides i økonomiplanen ved budsjettrevisjon vår 2015»)		<p>Valg av tomt for Ungdommens hus er under vurdering. Vil bli besluttet i løpet av mai 2015. Anbudsforespørsel i løpet av sommeren, med forventet oppstart januar 2016 og ferdigstilling senhøsten 2016.</p>

5.2 Økonomi, situasjonen i driften

5.2.1 Rådmann og fellesområder

Økonomiplan 2015 -18	Regnskap 30.04.15	Regnskap 30.04.14	Endring 2015-2014	Justert budsjett	Forbruk i %	Regnskap 2014	Prognose 31.12.2015	Avvik budsjett/ prognose
Alle tall i 1000 kr								
Rådmannen	10 757	11 535	-778	40 203	26,8	36 193	40 203	0
Fellesområder	97	1 145	-1 048	1 005	9,7	-29 852	1 005	0
Støttefunksjoner	11 268	11 189	79	41 209	27,3	17 049	41 209	0

Innen ansvarsområde for rådmannen forventes ikke avvik fra vedtatt budsjett. Noe lavere forbruk i første tertial i år enn samme periode i fjor skyldes hovedsakelig at overføring til legevakten ikke er gjennomført i 2015 ennå.

Innen området for felleskostnader forventes samlet et merforbruk/mindreinntekt på drøye 5 millioner kroner. Ytterligere kommentarer vedrørende dette finnes ovenfor under kap. 4.1 Oppsummering av økonomisk situasjon 30.04.15.

5.2.2 Oppvekst

Økonomiplan 2015 -18	Regnskap 30.04.15	Regnskap 30.04.14	Endring 2015- 2014	Justert budsjett	Forbruk i %	Regnskap 2014	Prognose 31.12.2015	Avvik budsjett/ prognose
Alle tall i 1000 kr								
Oppvekst felles	47 070	45 496	1 574	106 859	44,0	104 584	106 859	0
Virksomhetsleder skole/SFO	60 171	57 918	2 253	174 371	34,5	170 893	174 371	0
Virksomhetsleder bhg	-402	-347	-55	1 215	-33,1	-212	1 215	0
Ressurssenter oppvekst	14 808	15 254	-446	45 535	32,5	49 230	45 535	0
Strukturelle endringer	0	0	0	-1 500	0,0		0	-1 500
Oppvekst	121 647	118 321	3 326	326 480	37,3	324 495	327 980	-1 500

Oppvekst felles omfatter midler til total barnehagedrift (kommunal og private). Regnskapet per 30.14.15 avviker fra samme tidspunkt i 2014 som følge av at satsene for små- og storbarneplasser ble økt fra 2014 til 2015. Fra 01.05.2015 er det innført en ny ordning hvor foreldre kan søke om redusert foreldrebetaling (med bakgrunn i lav inntekt), og virkningen av denne ordning er per dato vanskelig å beregne. Kommunale og private barnehager skal kompenseres for tapt foreldrebetaling som følge av ordningen, og omfanget av dette vet en mer om når ordningen har vært i drift en stund. Per dato ser det ut til at rammene til barnehagedrift kan ha kapasitet til å dekke de nye utgiftene knyttet til å dekke kompensasjonen som følge av ordningen. Videre er det forslag om å innføre gratis kjernetid for 4- og 5-åringer fra høsten 2015. Dette vil også være en ny faktor en ikke vet omfanget av, og som det kan komme midler til knyttet til revidert nasjonalbudsjett. Om dette gir en full kompensasjon for denne nye ordningen vil tiden vise.

For de kommunale barnehagene er det ingen vesentlige avvik mellom periodiserte regnskapstall for 2014 og 2015. Prognose pr. 31.12.15 er at det forventes balanse. Det er avdekket utfordringer knyttet til bygningsmassen ved Vuku barnehage, og her jobbes det med å se på status og muligheter.

For skole/SFO er det noe avvik mellom tertialregnskapstall i 2014 og 2015. Dette skyldes i hovedsak lønnsoppgjør i 2014 og endringer i tidspunkt på året at store inntekter er ført i regnskapet. Skole/SFO melder om et avvik på ca 1,5 million kroner, og det tilsvarer beløpet som ikke effektueres som følge av Kommunestyresak PS 32/15. Skole/SFO melder likevel om store utfordringer med mange flere fremmedspråklige elever i 2015 enn det er lagt opp til i budsjettet. Her er det usikkert med inntekter. Kommunen får statlige ekstraressurser for innvandrere som kommer som flyktninger, men ikke for arbeidsinnvandrere. Siden november i 2014 har det kommet vesentlig flere arbeidsinnvandrere og flykninger med behov i skole og SFO enn forutsett. Dette utfordrer kommunen på sikt med tanke på økonomiske muligheter til å utvikle tilbudet for denne type elever.

Ressursenter oppvekst har fra 01.01.15 fått ansvaret for forvaltningen av integreringstilskuddet som kommunen mottar. Dette har medført en inntektsøkning på omtrent 21 millioner og en utgiftsøkning på den samme summen. Forvaltningen av disse midlene medfører et samordnings- og samhandlingsbehov mellom ulike tjenester og virksomheter som er i tråd med de strategiske prinsippene som ligger til grunn for økonomiplanen. Dette er et område kommunen blir utfordret i forhold til nivået på de tjenestene som gis, og flere områder melder om økte behov på innvander/integreringsområdet. Dette gjelder Nav, voksenopplæring, grunnskole, barnehage, barnevern, flyktinghelsetjeneste mm. Dette behovet vil bli dekket innenfor rammene av eventuelt økt integreringstilskudd. I sum ser ROS ut til å styre mot balanse forutsatt at det ikke kommer store nye barnevernssaker de neste to tertialene. I tillegg er det avdekket et behov for større lokaler for Møllegata voksenopplæring.

5.2.3 Helse og velferd

Økonomiplan 2015 -18	Regnskap 30.04.15	Regnskap 30.04.14	Endring 2015-2014	Justert budsjett	Forbruk i %	Regnskap 2014	Prognose 31.12.2015	Avvik budsjett/ prognose
Alle tall i 1000 kr								
NAV	9 187	12 172	-2 985	20 724	44,3	36 730	23 724	-3 000
Hjemmetjenesten	27 108	25 733	1 375	75 081	36,1	77 964	76 181	-1 100
Institusjonstjenesten	25 983	24 758	1 225	74 354	34,9	76 097	76 054	-1 700
Bo- og dagtilbudstjenesten	25 817	25 023	794	78 645	32,8	73 960	78 645	0
Sum Helse og velferd	88 095	87 686	409	248 804	35,4	264 751	254 604	-5 800

Nav har vesentlig høyere utgifter i 2015 i forhold til samme periode i 2014. Dette skyldes økte utgifter knyttet til introduksjonsstønad vedrørende flykninger, tomgangsleie boliger og økonomisk sosialhjelp. Nav melder om et overforbruk på i underkant av 3 millioner ved årets slutt.

Hjemmetjenesten melder om et overforbruk på ca 1,1 ved årsslutt, som skyldes fortsatt drift av nattevakt ved trygghetsboligen og at alvorlig syke fordrer høyt innleie.

Institusjonstjenesten melder om et overforbruk på ca 1,7 mill pr 31.12.15. Dette skyldes i hovedsak ressurskrevende tjenester uten refusjon, og merforbruk kjøkkentjeneste.

For alle helseområdene er det reduksjon av innleie ved sykdom og skjerping i innvilgelse av permisjoner for å prøve å styre så nært årsbudsjett som mulig. Nav har igangsatt tiltak knyttet til arbeids/aktivitetsplikt som forventes å gi effekt med tanke på redusert forbruk av økonomisk sosialhjelp.

5.2.4 Kultur, anlegg, infrastruktur, samfunnsikkerhet og miljø

Økonomiplan 2015 -18	Regnskap 30.04.15	Regnskap 30.04.14	Endring 2015-2014	Justert budsjett	Forbruk i %	Regnskap 2014	Prognose 31.12.2015	Avvik. budsj og prognose
Alle tall i 1000 kr								
Kultur	5 428	5 945	-517	17 886	30,3	16 839	17 886	0
Teknisk drift, veg og vedlikehold	11 451	13 422	-1 971	35 986	31,8	36 350	35 986	0
Sum	16 879	19 367	-2 488	53 872	31,3	53 189	53 872	0

Kultur

Det er ikke avvik fra budsjetttramme v/utgangen av første tertial. Prognosen 31.12.15 er vedtatt budsjett.

Teknisk

Regnskapet etter 1. tertial viser 2 millioner mindre forbruk enn samme periode i fjor, dette forklares i hovedsak med følgende:

- Snøfattig vinter har ført til mindre bruk på vintervedlikehold.
- Vedlikehold på kommunale bygg er bevist på vårparten holdt på et minimum.
- Vakanser på vaktmesterstillinger, men er under ansettelse nå.

Prognosen 31.12.15 er vedtatt budsjett.

På kalkulatorisk rente på selvkostområdet er det budsjettet en rente på 3 %, det viser seg at renta blir 2%.

Det fører til at det vil bli avsatt anslagsvis 2-3 millioner på fond.

6. STATUS FOR INVESTERINGER. IMPLEMENTERING AV STRATEGIER.

Strategier i Kommuneplanens samfunnsdel

	Sikre en bærekraftig politikk
	Prioritere en god start og mestring hele livet
	Skape rause og robuste livsmiljøer

Beskrivelser av tiltakene ligger i [lenket dokument](#).

STRATEGIER OG TILTAK			Kostnad	Implementering og forventet effekt	
Felles					
		x	IKT-utstyr i kommuneorganisasjonen	1,5	
Oppvekst					
		x	IKT-utstyr i skoler og barnehager	1,5	Det er jobbet med å skaffe en status for ikt-utstyr i skoler og barnehager våren 2015. Denne oversikten er nesten komplett nå, og med bakgrunn i den vil det investeres i utstyr.
x	x	x	Mindre tiltak på skoler	2,0	På dette området er det investert svært lite hittil i år. Vi sparer penger for å kunne prioritere skolene i «riktig rekkefølge». Det er gjort noe på Leksdal skole i forbindelse med en vannskade der sommeren 2014. Vi venter på, og prioriterer penger nå på Ørmelen skole med gymsal og sfo. Etter dette står Stiklestad skole for tur. Asfaltering av eksisterende parkeringsplass ved Vuku skole. Diverse arbeid Verdalsøra Barne- og ungdomsskole.
x	x	x	Oppgradering skolebygg	Utredning	I skolestruktursaken er det vedtatt utbedringer ved Ørmelen skole, kommunestyrevedtak 27. april sak 32/15.
x	x	x	Mindre tiltak barnehager	1,0	Styrere har i samarbeid med vaktmestre meldt inn store behov. Det er lagt en plan for hvilke tiltak som vil bli prioritert i 2015. Tiltak vil bli iverksatt i løpet av året. Utbedringer ved Vinne er utført, Ørmelen barnehage er under planlegging.

			Oppgradering barnehagebygg	Utredning	Det gjennomføres en forstudie/mulighetsanalyse angående bruken av barnehagene i Verdal. Teknisk drift har leid inn ARCON prosjekt AS til å gjøre en utredning. Her skal det vurderes bygningsmassen i forhold til barnetall, alder på bygning og hvor godt bygningene er tilpasset dagens og framtidens barnehage. Med bakgrunn estimert rombehov for ungene, skal det vurderes et estimert behov for ny struktur, eventuelt komme fram til en økonomisk gunstig måte å samhandle på. Per dato har vi fått kunnskap som skaper utfordringer knyttet til bygningsmassen ved Vuku barnehage, og denne saken jobbes det særskilt med.
--	--	--	----------------------------	-----------	--

Helse og velferd

x	x	x	Utvikling av velferdsteknologi	Utredning	
x	x	x	Oppgradering og universell utforming av boliger	Utredning	
		x	Utstyr/inventar omsorg og velferd	0,5	Innredning av møterom ved Verdal bo- og helsetun, medisinsk utstyr og inventar planlegges innkjøpt.
x	x	x	Boliger til flyktninger	Utredning	
x	x	x	Bofellesskap for funksjonshemmede, Veslefrikktomta	17,5	Oppstart i januar 2015, ferdigstilles i januar 2016.
	x	x	Brannsikring/nødstrøm bo- og helsetun	2,0	Ferdigstilt ved Vuku bo- og helsetun. Ikke igangsatt ved Verdal bo- og helsetun.
x	x	x	Velferdsteknologi Verdal bo og helsetun	0,5	Igangsatt, innkjøp av «locatere», trygghetsalarmer, adgangskontrollere m.m. Prosjektet går etter planen.
x	x	x	Ombygging trygghetsboliger ØBH, utredning i 2015	1,0	Ikke igangsatt. Nødvendig kartlegging gjennomført. Videre planlegging starter høsten 2015.
x		x	Oppgradering prost Brandts veg	1,0	Under arbeid, ut på anbud sommeren 2015. Planlagt oppstart høst 2015.
x		x	Oppgradering Ringvegen	1,0	Under arbeid, ut på anbud sommeren 2015. Planlagt oppstart høst 2015.

x	x	x	Oppgradering 4 omsorgsboliger Vuku	0,5	Ikke igangsatt.
x	x	x	Ytre skallsikring på ØBH	0,3	Innhentet tilbud, ferdigstilles høst 2015.
Kultur, anlegg, infrastruktur, samfunnssikkerhet og miljø					
x	x	x	Ulike idretts- og kulturanlegg – kommunal eiendom, jfr. Temaplan for anlegg for lek, idrett og aktivitet.	3,0	Arbeidet med oppgradering av Moeparken er igangsatt. Det er under utarbeidelse en detaljplan for arbeidet. Tiltakene forventes gjennomført i løpet av 2015 og 2016. Vinne aktivitetspark (lagerbygg) er på det nærmeste ferdigstilt. Planene for Vinne aktivitetspark realiseres fortløpende gjennom 2015 og 2016.
x	x	x	Teaterbygg Nord-trøndelag teater	80,0	Anbudsforespørsel utsendt primo mars. 5 aktører er prekvalifisert til å levere tilbud. Anbudsfrist 31.05.15. Det vil foregå en samspillsfase fram til endelig beslutning i kommunestyrets møte 31.08.15. Oppstart umiddelbart etter dette.
x	x	x	Ungdommens hus, avklaring i 2014.	X	Se eget punkt om Ungdommens hus under kap. 3.1 handlingsplan/strategier. Rådmannen vil i forslag til revidert budsjett for 2015 (juni) legge fram forslag til investeringsramme for tiltaket.
x			Rådhuskvartalet - tilpasninger bygg	6,0	Nytt ventilasjonsanlegg ved helsesenteret er installert. Ny heis i Verdal rådhus er under utførelse. Resterende midler brukes på herredshuset og gjensidige gården.
x			Enøk-tiltak	0,5	Biobrenselanlegg ved Stekke og Ørmelen bo- og helsetun er under planlegging.
x		x	Kommunale veger	4,0	Tiltak i henhold til Formannskapssak 41/15 17. april.
x		x	Gang- og sykkelveger	1,0	Gangveg Fleskhuskrysset – kommuneveg til Leklomsåsen blir utført høsten 2015.
			Maskiner	0,3	Vil bli brukt til innkjøp av mindre maskiner ved teknisk drift. Større maskiner som gravemaskin og lastebil vil bli leaset.
x			Brannordningen	0,3	Ikke anskaffet, men vil anskaffes i 2015.
			Kirker og kirkebygg	1,5	Midlene er overført til kirkelig felles råd.

x	x	x	Boligfelt Lysthaugen	4,0	Anbudsdokumenter er under utarbeidelse. Oppstart høsten 2015, byggeklare tomter ferdig vår 2016.
x		x	Tiltak hovedplan vannforsyning	7,0	Planlagte tiltak i år: Reservevannledning Fætta mot Rinnelva. Vannledning Hammer - Lein.
x		x	Utbedring kloakkanlegg sentrum	5,0	Utbedringer i Volhaugvegen blir gjennomført i 2015.
x		x	Sanering av spredt avløp	4,0	Planlegging og oppstart kloakk Fætta.

7. FINANSFORVALTNING

7.1 Sammendrag

Det er ikke etablert noen ny rentebinding/rentesikring i 1. tertial.

Kommunen har i perioden etablert nytt (netto) lån med 131 millioner og her er renten flytende.

Kommunens långivere er Kommunalbanken og verdipapirmarkedet (samt Husbanken, som ikke omfattes av denne rapporten). Samlet lånevolum er 1.146 mill. Lånene er etablert med flytende rente basert på 3M nibor og med tillegg for en kredittmargin. Fastrente er etablert ved bruk av renteswapper.

Total andel fast rente i porteføljen er 39%. Refinansieringsrisikoen i porteføljen anses å være på et akseptabelt nivå: 9% av lånemassen forfaller i 2016, 16% forfaller i 2017, mens resten av lånemassen forfaller i 2025 eller senere.

Gjennomsnittlig porteføljerente er 2,80%. Markedet priser inn at den korte renten vil falle videre ut over året og at den vil holde seg forholdsvis lav i hele økonomiplanperioden. Lange fastrenter prises fortsatt lavt, selv om nivået er litt opp fra den laveste bunnen.

[Hele rapporten kan leses i lenket dokument.](#)

7.2 Avviksanalyse låneporteføljen. Nøkkeltall

jfr. forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning, vedtatt finansreglement og intern rutinebeskrivelse for finansområdet.

Rapport "Nå" : 30. april 2015
 Rapport "Forrige" : IMM desember 2014

Sammensetning av passiva:	Nå	Forrige		Krav/limit
Andel lån med fast rente:	39 %	44 %	Maksimum	80 %
Andel lån med flytende rente:	61 %	56 %	Maksimum	80 %
herav rentesikret for (resten av) 2015	0 %	0 %		
herav rentesikret for 2016	0 %	0 %		
Gjennomsnittlig durasjon (år)	1,39	1,72	Min.-/makskrav:	0-4 år
Porteføljens rentefølsomhet (%)	1,37	1,69		-
Lengste rentebinding (utløpsår)	2020	2020	Maksgrense	-
Andel største enkeltlån i porteføljen:	16 %	13 %	Maksimalgrense:	35 %
Gjennomsnittlig porteføljerente:	2,80 %	3,08 %		
Anslag renteutgift 2015 (mill. kroner)	32,94	30,38	Budsj. renteutg.	
Anslag renteutgift 2016 (mill. kroner)	30,34			
Innløsningsverdi passiva (i prosent). Negativ verdi kommer i tillegg til pari kurs, mens positiv verdi kommer til fradrag til pari kurs.	-3,94 %	-5,45		
Innløsningsverdi passiva (i mill kroner). Negativ verdi kommer i tillegg til pålydende gjeld, mens positiv verdi kommer til fradrag til pålydende gjeld	-45	-55		
Innløsningsverdi FRA-sikring (mill. kr)	0	0		
Lån som skal refinansieres innen 1 år (%)	0 %	5	Maksgrense	40 %

Kommentar til "vesentlige markedsendringer":

Siste rentefastsettelse av 3M nitor er 1,29% (mars) og dette er 0,2 prosentpoeng lavere enn den forrige (1,49%) i deser. Forventningen om rentekutt fra Norges Bank er dempet siden årsskiftet.

Begrensningene i Finansreglementet er overholdt.

8. ORGANISASJON

8.1 Sykefravær

Enhet/område	1.tertial 2014	2. tertial 2014	3. tertial 2014	1. tertial 2015		
	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt	1-16 dager	>=17 dager
Rådmann	8,2	11,4	8,6	3,5	1,0	2,5
Kultur	5,5	2,9	1,7	2,7	1,0	1,7
Oppvekst felles	3,5	54,9	50,0	32,6	0,0	32,6
Skole/sfo	9,7	4,8	7,10	6,4	2,1	4,3
Barnehager	9,0	5,1	9,5	10,7	2,3	8,4
Ressurssenter oppvekst	6,8	5,2	11,7	10,9	2,8	8,1
NAV	4,4	1,5	2,0	3,7	1,0	2,7
Teknisk drift	6,3	5,5	4,6	6,5	1,7	4,8
Hjemmetjenesten	9,5	10,5	12,5	13,5	2,3	11,2
Institusjonstjenesten	10,4	10,5	11,5	10,7	2,2	8,5
Bo – og dagtilbudstjenesten	9,6	8,3	10,6	10,3	2,5	7,8
Samlet	9,10	7,0	9,2	9,0	2,2	6,8

Totalt sykefravær for Verdal kommune for første tertial 2015 er på 9,0 %. Sykefraværet svinger hvert år i tråd med årstidene, og det er derfor mest retningsgivende å sammenligne første tertial i år med første tertial fra tidligere år. Dette medfører en nedgang på 0,10 % fra første tertial 2014. Fra og med 2011 til og med 2013 er følgende tall registrert på første tertial; 2011: 9,10 %, 2012: 8,30 % og 2013: 7,8 %.

Til sammenlikning er totalt sykefravær for Levanger første tertial 2014 8,5 % og første tertial 2015 8,5 %. Verdal kommune har siden tredje kvartal 2013 hatt et litt høyere sykefravær enn Levanger kommune. Til sammenlikning er gjennomsnittlig sykefraværsprosent i alle kommuner i perioden 4 kvartal 2013 til 3. kvartal 2014 9,8 %.

Med bakgrunn i at Nord Trøndelag generelt har hatt et høyt sykefravær gjennom mange år har Nav iverksatt et prosjekt i Nord Trøndelag som medfører strengere vurdering av aktivitetsplikten etter 8 ukers sykemelding enn det som har vært praktisert tidligere. Prosjektet «Tilbake til arbeid» hadde formell oppstart 01.04.15, men vi merket allerede fra starten av 2015 økt fokus på aktivitet fra Navs side. Nav fokuserer i prosjektet både på den sykmeldtes rolle, arbeidsgivers rolle, og legens sentrale medvirkning i sykefraværsløpet.

Organisasjonsenheten har i første tertial 2015 gjennomført opplæring til ledere med personalansvar innenfor sykefraværsområdet, og deltar aktivt inn i arbeidet ute på enhetene både som lederstøtte i enkeltsaker, ved opplæring og utarbeidelse av rutiner og sjekklister. Vi arbeider tett sammen med Navs arbeidslivssenter og bedriftshelsetjenesten både i enkeltsaker og på systemnivå, og mener at dette sammen med de øvrige opplistede tiltak vil legge et godt grunnlag for ytterligere nedgang i sykefraværet.

Oppvekst.

Sykefraværet i Ressurssenter Oppvekst var i siste tertial 2014 svært høyt, og det høye sykefraværet er dessverre også videreført i første tertial 2015. Sykefraværet er knyttet til ansatte som har vært langtidssykemeldte. Noen har stått i behandlingsskø, mens andre har hatt lang rekonvalesensperiode etter sykehusopphold.

For barnehagene har korttidsfravær økt i første tertial, og det samme gjelder langtidsfravær. Det jobbes kontinuerlig med å følge opp arbeidstakere og det tilrettelegges på arbeidsplasser så langt det lar seg gjøre. Tilrettelegging for arbeidstakere med helseplager foregår i utstrakt grad. Til tross for stor og god innsats og motivasjon er det stor arbeidsmengde på de ansatte.

For skole/SFO er sykefraværet noe lavere i første tertial, enn tidligere. Skole og sfo ligger gjennomsnittlig lavere enn andre interne sektorer i kommunen, og de ligger 3,3 prosentpoeng lavere enn på samme tidspunkt i 2014. Dette er gledelige tall, og viser at det jobbes godt med å holde folk i arbeid.

Arbeidet med å redusere sykefraværet har vært og er tema på ledermøter i området, og har fått fokus i årsplanene for HMS. Det jobbes ganske intenst i forhold til den vårlige runde med ansettelser i skole og sfo med «det interne arbeidsmarked, DIA», nettopp for å få flere arbeidstakere som er langtidssykemeldt eller på tiltak tilbake i en jobb de kan leve med.

Helse og velferd:

Fokus på å finne grensesnittet mellom tilrettelegging på arbeidsplassen og overføring til andre tjenestesteder med andre oppgaver tilpasset den ansattes helse og funksjonsnivå.

Kultur, anlegg, infrastruktur, samfunnssikkerhet og miljø

Sykefraværet innenfor kulturområdet ligger stabilt lavt.

Ved teknisk avdeling er sykefraværet omtrent på samme nivå som tidligere. Det er langtidssykemeldinger som er på vei tilbake på jobb og det forventes at sykefraværet går noe ned. Ingen sykmeldinger skyldes forhold på arbeidsplassen.